

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmiki nedelje in praznika, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 80 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 80 h, za jeden mesec 1 K 80 h. Za pošiljanje na dom računa se za vsa leta 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne osira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne peti-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovoli pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národní Tiskarna“ telefon št. 85.

Državni zbor.

(Desnica pred razpadom. — Včerajšnja seja. — Govorica o ministrijski krizi.)

„N. Fr. Presse“ poroča, da je načelnik desnice, mogočni gospodar vsega poljskega kluba gospod Jaworski včeraj na hodniku poslanske zbornice naznanjal, da desnice ni več, ker Čehi ne opuste obstrukcije, da parlament nima več majoritete.

To je bila jedna glavnih želja nemških strank. Izpolnila se sicer še ni, ali vsi znaki kažejo, da se to zgodi, in da preide poljski klub na stran nemške leve, kamor sili tudi večina nemških klerikalcev.

Čehi so napram desnici postopali jako lojalno. Ta ni storila ničesar, da prepreči preklic jezikovnih naredeb in Čehi niso zahtevali od nje, naj jim pomore, da si izvojuje zadoščenje. Zahtevali so samo, naj se jim pusti svoboda, da svoje taktično postopanje uravnajo po svojem prepričanju. Toda tega nečeta ne Jaworski ne Kathrein.

Naravno je, da je desnica razbita v tistem trenutku, kakor začno Poljaki in nemški klerikalci pod levičarsko komando boj zoper češko obstrukcijo. To je naravna posledica take alijance in zato se obrača vsa pozornost na izvrševalni odbor desnice, v katerem se odloči usoda desnice.

Včerajšnja seja tega izvrševalnega odbora še ni prinesla odločitve. Jaworski ni povabil Čehov na to sejo, nego je zahteval, naj se ustanovi večina, ki bo pobijala Čeha združeno z Nemci. Izvrševalni odbor se pa s tem predlogom ni bavil, nego pred vsem sklenil, da je prirediti novo sejo, na katero naj se povabijo tudi zastopniki češkega kluba. Ta seja bo bržčas že danes ali pa jutri.

Včerajšnja prva seja, v kateri so se od 11. ure dop. do 4. ure pop. čitale samo interpelacije, se je zaključila s kratko, a pomembno debato.

Ministrski predsednik Körber je opozarjal na resnobo položaja, ki je nastal vsled tega, ker parlament ne pride do dela. Izjavil je, da dovolitve budgetnega provizorija ne smatra za izraz zaupanja, nego le za priznanje državnih potreb. Kot av-

strijska vlada si štejemo v dolžnost, biti pravični vsem narodom. (Doležal: Vsem narodom? Povejte še enkrat, da hoče vlada vsem narodom pravična biti. Axmann: Obnašajte se dostojno. Doležal: Mi ne posnemamo tega, kar ste vi počenjali za časa Badenija. Mi ne mečemo tintnikov in ne napadamo z noži.) Vlada hoče pospeševati prizadevanje vseh narodov za razvoj, ker upa, da nastane tako mir v državi. (Šileny: To ni res! Kako morete take neresnice govoriti!) Vlada ima določen političen program, ki sicer ne odgovarja namenom nekaterih strank, pa ima vendar jasne smotre. (Šileny: Podpirati nemške nacionalce.) Jeden teh smotrov je izražen v načrtu jezikovnega zakona. Principialni podlagi tega načrta se ne ugovarja. (Živahni protesti Čehov.) Naravno je, da posamezne določbe niso tej ali oni stranki všeč, a vlada je pripravljena, premeniti to, na kar se združijo prizadete stranke. S tem načrtom se, ne da bi se zahteve nemškega naroda dotikale, ustreza želji Čehov po uvedanju njih jezika v notranje uradovanje. Če vzlic temu Čehi zadržujejo delovanje parlamenta, potem je dvomiti o pravilnosti njihove politike. (Šileny: Dvomite o pravilnosti vladne politike.) Druga točka vladnega programa je povzdiga gospodarstva. Stori se ni dosti, ker ima vlada vezane roke. V parlamentu se morajo pospeševati gospodarske koristi davkoplačevalcev. (Šileny: Z germanizacijo, kaj ne?) Vlada neče nobene stranke provocirati. (Brzorad: Vaši načrti so največja provocacija. Šileny: Kar pravite, je predrznost!) Vlada upa, da preneha narodnostni boj vsaj toliko, da ne preplavi države. A zdaj je že zadnja ura, da se to zgodi. (Šileny: Čegava zadnja ura?) Zakonodajsko delo ne more več počivati. Vlada je že o drugi priliki povedala, da hoče ohraniti ustavnost, a prav zato mora skrbeti, da se ustava ohrani živa. Parlament je poklican o vladnih predlogih soditi, ne sme pa sodbe odreči. (Brzorad: Zakaj niste tega Nemcem povedali?) Apelujem na zbornico z vsem povdankom, ki ga dopušča moja služba, naj postavi zakon, red, državo nad vse drugo, dokler je še čas ohraniti nepoškodovane naše javne uredbe.

bode v vsakem oziru ugodilo najstrožjim zahtevam, katere smemo pač postaviti geniju Aškerčeve veljave.

Idejo drami „Izmajlov“ je posnel Aškerc neki noveli dr. Tavčarjevi. Iz tega si razlagamo, da njegovo delo ni proizvedeno z ono skrbljivostjo, kakoršno bi bil gotovo posvetil lastni ideji. Snov drame je vsekakor zanimiva ter za dramatizacijo prav ugodna, toda za štiridejansko igro nudi vendarle premalo dejanja. Nadalje so posamezni akti med sabo v zelo rahli zvezi ter nam podajajo — rekel bi — le štiri velike dramatične scene, ne da bi se dejanje samo pred našimi očmi z adostno zapletalo, stopnjevalo in razreševalo; pesnik nas takorekoč sili preveč čitati med vrstami. Nadalje je dejanje preveč raztrgano z epizodami, ki so sicer značilne, a kljub temu dostikrat preveč raztegnjene. V prvem dejanju se poleg tega trikrat ponavlja povsem jednako iztirjavanje dolgov. Se-li ni dala velika zadrega polkovnikova izraziti tudi drugače? In ti neštetrati povdarjani dolгови polkovniki, ki ima vendar lepo plačo in najbrž tudi nekaj svojega imetja, so premalo motivirani le s potratnostjo žene. Ali bi ne

Ministrskemu predsedniku je odgovarjal dr. Herold, ki je rekel, da država v sedanjih žalostnih položajih ni prišla po krivdi Čehov in njih akromne obstrukcije, nego po dogodbah zadnjih let in po zaslepljenosti vodilnih državnikov. Čehi žele mira, a oni hočejo tudi ravnopravnost. Vladni načrt pa ni zasnovan na tej podlagi. Od vlade ne zahtevamo družega, kakor da napravi red, a sedanje razmere smatramo za kapitulacijo zakona in reda pred obstrukcijo. Če se nam grozi, da se napravi red potom absolutizma, moramo z vso odločnostjo izjaviti, da tacega reda ne bomo nikdar priznali in da se mu bo češko ljudstvo z vso silo uprlo. Vlada je imela 14 dni časa, da je napravila red, pa ni ničesar storila.

Na to se je seja zaključila.

V kuluarjih so nacionalci včeraj raznašali vest, da odstopi Körber, in da pride na njegovo mesto knez Windischgrätz, ki si izbere za ministra notranjih del pisarniškega ravnatelja gospodske zbornice, dr. Jaunerja.

Kranjski občinski volitveni red mej — Samojedi.

Kranjski Slovenci nimamo bogsigavedi kaj eksportirati razen ljubljanskega zelja in slovitihi kranjskih klobas, ali v jednom smo imeli prav pasjo srečo, da so namreč naivni in priprosti Samojedi od pičice kopirali naš občinski volitveni red; toda poročila, ki nam od ondot glede praktičnega izvajanja tega zakona prihajajo, prepričujejo nas, da nismo imeli z eksportom tega zakona toliko sreče, kakor z zeljem in klobasami...

Za vzgled navedimo danes samo dva slučaja.

V neki samojedski občini imeli so občinske volitve. Za vse tri voleče razdelke imeli so samo jeden imenik, ki je nabral po vrstnih številkah volilce vseh treh razdelkov nepretrgoma, česar niti samojedska vlada po drugih občinah ne trpi; v vsakem razdelku bilo je v tej občini voliti po štiri odbornike in dva namestnika, in ker § 15. občinskega volilnega reda določuje, da mora

biti v vsakem volečem razredu vsaj dvakrat toliko volilcev, kolikor se ima voliti odbornikov in namestnikov, jasno je, da bi moralo biti v vsakem volečem razdelku vsaj po 12 volilcev, toda v I. volilnem razdelku te samojedske občine bilo jih je le osem; § 23. odstavek 2. določa, da kliče jeden ud volilne komisije volilce, da oddadé svoj glas: v tem slučaju obavljal je ta posel zapisnikar, ki ni bil niti člen volilne komisije; pri vsaki volitvi mora biti volilna komisija ves čas volitvenega dejanja navzoča: v tem slučaju je večina udov volilne komisije po gostilnah popivala, tako, da je vodil volitev le še župan, jeden ud komisije in zapisnikar; § 27. občinskega volilnega reda določa, da naj načelnik volilne komisije naznani izid volitve, potem ko so vsi volilci jednega volilnega razdelka doglasovali, naj komisija glasove primeri in prešteje ter glasovnike podpiše: v tem slučaju ni načelnik nobenega izida v nobenem volečem razdelku naznanil, niso se glasovi niti šteli niti primerjali, niti glasovniki podpisali, marveč je zadevne zapisnike volilna komisija 24 ur pozneje mej štirimi zidovi v zapisnikarjevem privatnem stanovanju podpisovala in glasove štela, da bi se jej ne moglo očitati, da je volitev poštena in javna itd. itd.

Zoper to antidiluvialno volitev podali so nekateri nezadovoljni Samojedi pritožbo, v kateri so vse gornje in še druge nedostatke navajali, toda njihova deželna vlada odbila je kar a limine njihovo pritožbo, češ: da se je iz volilnih spisov in pa iz poročila volilne komisije (ki je bila notabene v pritožbi sama obtožena!) prepričala, da so vsi navodi pritožbe neresnični, in klasična volitev, ki se je izvršila — seveda le mej Samojedi — čisto na zatonu 19. stoletja, bila je potrjena.

Res, da je načelnik volilne komisije, ki ni znal ni čitati ni pisati, ugovarjal ti razsodbi, da on kot načelnik volilne komisije potrdi, da so navodi pritožbe resnični, da ne ve, kaj in kako je volilna komisija, na katero se razsodba opira, za njegovim hrbtom pisala in poročala, ter je zahteval od načelnika samojedske vlade, da njega, pritožitelja in celo volilno komisijo osebno da zaslišati, zadevo še jedenkrat presodi in

obražbi in poželjivost po nasladi v ljubezni. Slikan je površno.

Najbolje je narisana žid Edelstein, glavna od epizodičnih oseb; trdosrčni kucec in oderuški skupuh je v njem izborni pogojen. Izklesan je z mojstrsko roko. Ta tip dela čast Aškerčevi muzi, žal, da ima več oprava le v 3. dejanju.

V delu je precej epičnega, precej refleksij, ki motijo ali ovirajo dejanje, ker so razpletene bolj kakor to opravičuje potrebna karakteristika oseb. Včasih opazamo tudi logične napake. V razpravi o gledališču na pr. se besede „v gledališču hočem se povzdigniti v neke idealne višave“ nasprotujejo z nadaljnim izvajanjem, z zame-tavanjem resnih dram. V kake „idealne višave“ pa dvigne spreten komik z drastičnimi prizori in dovtipi? — V iste, kakor glasbenik v operi!! Za Boga, to je vendar tak nosens, da ga tudi Kosakiewiczu ne moremo polagati v usta, ki je glasbeno izobražen in ima torej čut za veljavo glasbe. In to naj jednači drastičnim — večinoma neestetičnim „dovtipom“? A kdor hoče v „idealne višave“, ta tudi ne išče v gledališču zgolj in jedino le zabave.

Jako neverjetno, da, skoraj nemožno

LISTEK.

Tri drame.

(A. Aškerc: Izmajlov, Red Sv. Jurja, Tujka.)*

Slava, katero si je pridobil Aškerc kot pesnik slovenski, je vzbujala veliko radovednost na njegove drame. Ker pa je dramatično polje docela drugačno, kakor epsko, nikakor nismo pričakovali, da nam poda Aškerc že s svojimi prvenci nekaj izvanrednega, v vsakem oziru dovršenega. Zato nismo bili iznenadeni, ko vprizoritev njegove drame „Izmajlov“ ni dosegla onega velikega učinka, katerega smo želeli pesniku prvaku. Dramatično polje je pač najtežavnejše literarno torišče, kjer izpodleti šestokrat celo priznanim praktikom. Zato pa ne smemo zahtevati že od prvencev in od začetnikov na tem polju, da so takoj docela popolni. In te tri drame niso. Upamo in želimo pa, da nam poda pesnik, ko se natančneje seznanj z odrom, delo, ki

*) Izdala Kleinmayer & Bamberg, Ljubljana, 1900.

bilo prav, da mu pridene pisatelj tudi nekoliko lastne krivde?

Izmajlov, ki je glavni junak — saj se po njem imenuje drama — je v vsem preveč pasiven; da postane tat, v to ga dovede po ženi provzročeno obupno stanje. Ne vzbuja nam nobene prave simpatije, saj nam ne kaže junaškega značaja v boju s sovražno osodo; on je le slaboten človek brez vsake prave energije, človek, ki se ne bori proti usodi, nego je popoln suženj brezsrčne žene, a razun tega še naivno zaupen in lehko-veren; mož slabič, ki mesto sočutja žanje le pomilovanje. Ako se slednjič — družabno uničen in od žene zapuščen, usmrtil, tedaj si mislimo: moralo je tako priti — ter ne čutimo onega blažilnega pregrazanja, katerega naj provzroči v nas tragedija.

Vanda je slikana dokaj plastično; lehkomišelnost, po uživanju hlepeča koketa, brezbrizna, brezsrčna, brez prave ljubezni — torej ženska, ustvarjena v pogubo možem, ki so brez volje in moštva. Zdi se mi, da je njena uloga prav hvaležna.

Kosakiewiczu, njenemu zape-ljivcu, sta glavni svojstvi površnost v vsej, sicer amatersko mnogostranski iz-

tudi krivice eventualno kaznuje. — Ostal je to glas v puščavi.

V drugi samojedski občini vršila se je pa volitev popolnoma v redu, le jednega volilca, ki je hotel glasovati za svojo ženo, in ki je bil ob času volitve v preiskavi zaradi hudodelstva, zavrnila je volilna komisija, da ni mogel oddati svojega, oziroma ženinega glasu, sklicevaje se pri tem na § 3. lit. b in pa na § 8. obč. volilnega reda.

Pritožba zoper to očitno postavno volitev imela je nepričakovan uspeh, tako, da so se celo naivni Samojedi spogledovali in menili spregledati, da je ta zadnja volitev le zato ovržena, ker je bil zmagovalec — liberalen duh, prva pa zato potrjena, ker se je slučajno mislilo, da se je s tem naklonilo zmago črnemu zmagaju, ki tudi mej Samojedi straši.

Hvalo Bogu, da je bilo to daleč mej zmrzlimi Samojedi, ne pa pri nas na Kranjskem, kjer imamo dandanes še jako krepko in nepristransko vlado, o kateri se celo govori, da ima pogum klerikalnemu zmagaju — zobe pokazati. Doma se je torej naš obč. volitveni red dokaj dobro sponesel, mej Samojedi pa ne!

V Ljubljani, 7. junija.

K novemu zasedanju državnega zbora.

Obstrukcija Mladočehov se je začela, in na govor ministrskega predsednika, dr. Körberja, ki je apeliral na stranke, naj imajo pred očmi državne koristi, je izjavil imenom čeških poslancev dr. Herold, da svojega stališča ne spreminja, dokler ne dobe popolnega zadoščenja za prizadeto jim žaljenje in največjo krivico. Čehi bodo obstrukcijo v poostreni obliki nadaljevali in zdi se, da se že danes in jutri izkaže, da proti Čehom ni možno vladati. Celotno odločno nemški listi priznavajo, da je češko stališče docela pravo in roto vlado, naj preklic Kindingerjeve naredbi, ki določajo na Češkem nemščino kot absolutni uradni jezik. Vlada naj povzroči, da bodo jezikovne razmere take, kakoršne so bile l. 1897, t. j. pred navedbami Badenija. „Reichswehr“ in „Arbeiter-Zeitung“ dokazujeta prepričevalno, da je odvisno le od Nemcev, da se reši parlament. Ako pa Nemci ne odnehajo, ako se s Čehi ne pogode ter ne izpolnijo njihovih itak skrajno skromnih pogojev, ni mogoče prav ničesar storiti. „Oesterreichische Volkszeitung“ piše, da bode vlada spremenila s § 14. pravilnik poslanske zbornice. Iz pravilnika bo iztrebila vse, kar omogočuje obstrukcijo ter se naslanjala pri svojih izpremembah na francosko in angleško zbornico. Predvsem pa bo vlada poslala zbornico domov in tekom poletnih počitnic popravila pravilnik. V jeseni bo imela poslanska zbornica že drug pravilnik. Dotlej pa si bo vlada pomagala s § 14.

Vojna v Južni Afriki.

Roberts je ostal mož beseda tistim tujim atašejem, katerim je v Bloemfonteinu obljubil, da jih o binkošti povabi že v Pretoriji na obed. Sicer se je ta obed malo zakasnil, toda le za — jeden dan. Šele 5. t. m., torej že po binkošti, je zasedel Roberts Pretorijo. Predno je nastopila 4. t. m. noč, so vrgli Angleži Bure iz vseh postojank. Hamiltonovi pešci na konjih so zasledovali Bure do 2000 yardov pred mestom. Sovražnik se je umikal naglo. Angleži so poslali

je, da bi pri soareji, prirejani v čast vojakom in v slovo vojaškemu zapovedniku — napravile dame (!) ovacijo za mir s tem, da kliče ves zbor: „Pereat krvavi boj, živio mir“. Družabno izomikane dame se ne bodo pri plesu v naznačeni priliki spozabile tako daleč, da tako greše proti taktu. Pisatelj je pač hotel podati svoje, sicer vsega priznanja vredne želje po svetovnem miru in obsodbo vojne, a storil je to v nepravem trenotku. — Vojaški pa na obrambo vojne „primejo za sablje“. Kako je to mogoče? Pred ovacijo in po nji so plesali, a v ta namen so pač morali odpasati sablje.

Psihološka znatna napaka je po mojem mnenju v zadnjem aktu, ko nam pisatelj riše Izmajlova, prečitavšega pismo, ki mu naznanja Vandin beg. Tedaj sledi od sile dolg filozofski in celo darvinski nadahnen monolog, ki se završuje z vizijo. Tu je hotel pesnik postati teatralski in je zato povsem pozabil na realnost! Razveselil pa me je v tem prizoru z jedno izvanredno fino malenkostjo: Izmajlov pljune v zrcalo, katero mu kaže njegovo podobo, hoteč s tem izraziti ves njegov do sebe.

(Konac prih.)

parlamentarja, ki je zahteval, naj se mesto uda. Botha je predlagal premirje, da se dogovor radi pogojev, toda Roberts je odgovoril, da se mora udati Pretorija brez pogovora, sicer jo bo naslednjega dne zjutraj začel bombardirati. Nato je odgovoril Botha, da mesta ne bo branil, da pa zaupa Robertu, da bo ščitil ženske, otroke in imetek. Ob 9. uri zjutraj so prišli trije najvišji civilni uradniki Pretorije k Robertu ter mu izročili mestne ključe. Ženi Krügerja in Bothe sta ostali v Pretoriji. Buri so vzeli iz Pretorije seboj živil, streljiva in topove ter se umaknili proti vshodu v smeri Middeburga. Tudi večji del angleških ujetnikov so vzeli Buri seboj, nekaj jih je še v Watervalu. Buri so res odločeni, nadaljevati vojno tudi sedaj, ko je izgubljeno že vse. Na raznih krajih, kjer bi jih nihče ne pričakoval, nastopajo jako energično ter dajo Angležem dovelj opravka. Pri Lindleyu, okoli 40 km južnovzhodno od Kronstadta, torej prav tik etapne črte angleške armade, so ujeli Buri 31. maja cel 13. bataljon yomanyjskih pešcev na konjih. General French je hitel s svojimi konjeniki na vso moč, da bi jih rešil, a prišel je že prepozno. Ujetnike so Buri že odvedli. Vendar pa je našel French baje še 2000—3000 Burov, s katerimi je imel pet ur dolg boj, in je baje končno Bure zagnal nazaj. Bržčas so se Buri sami umaknili, in ni opravi French vzlic peturnemu boju prav ničesar. Ta dogodek sicer ne more odločilno vplivati na izid vojne, vendar pa bode dobro vplival na omahljivce med Buri. Dokazuje pa tudi, da se Buri še niso razšli, kakor so zatrjevali angleški listi. Ako ima Botha 10.000 mož in ako je bilo pri Lindleyu kar 2—3000 mož, potem je gotovo še precej Burov pod orožjem. Proti Bullerju pri Laingsneku jih mora biti vsaj par tisoč, in manjši oddelki se pojavljajo tu in tam. Vseh skupaj bo torej še precej. Vsekakor bodo imeli Angleži še dokaj dela, da uženo tudi zadnje v kozji rog!

Veliki nemiri na Kitajskem.

Krvava ustaja boksarjev proti vsemu tujemu in krščanskemu se je razširila nenadejano naglo. Ustaši so napadli mesto Tientsin in se bližajo Pekinu. Vlada je brez moči, kajti kitajsko vojaštvo simpatizira z ustaši. Zategadelj so se v luki Taku ležeče bojne ladje evropskih velevlavstij odločile, da posredujejo. Pred Tientsinom se je vršil te dni boj z ustaši in z mornarskimi vojniki raznih evropskih velevlavstij. O izidu boja ni še nobenih poročil. Vodilno ulogo pri tem posredovanju prevzame Rusija, ki je poslala v Pekin že 2000 Kozakov. Seveda je Anglija radi tega ljubosumna. Različni najveljavnejši listi roté vlado, naj si ne da iztrgati iz rok vodstva med velevlavstmi na Kitajskem. Neki velevlavstven list je celo zatrjeval, da ima jedna sama kitajska pokrajina za Anglijo večjo vrednost kot vsa Južna Afrika, in lord Salisbury se moti, če meni, da nima v vshodnoazijskem vprašanju za seboj vso deželo, kakor jo je imel v južnoafričanskem. Dvomiti torej ni, da bo skušala Anglija kaliti Rusiji uspehe na Kitajskem. Toda Rusi imajo v Port Arthurju okoli 14.000 mož, Angleži pa v Honkongu in Singaporu le 5—6000. Razen tega sta te dve mesti oddaljeni od pozorišča dogodkov 450 in 750 geografskih milj. Posebnih težav torej Anglija ne bo mogla delati Rusiji.

Dopisi.

Iz Trbovelj, 4. junija. Odkar se je na Kranjskem začelo probujeno ljudstvo otrešati pijavk, onih lažiprijateljev, katerim sta le lastni trebuh in lastna malha namen vsega življenja, lotil se je tudi naših „gaspudiv“ verski — ne, egoistični fanatizem in vrgli so se z vso silo v prvi vrsti seveda na „Slov. Narod“, ki razkriva v srečo našega dragega, a od stoletnih lažiprijateljev do kosti izmolzenega naroda počenjanja teh blagovestnikov, dasi naš škof, ki je precej pametnejši nego Vaš, ne rohni in ne prepoveduje lista, ki mu pomaga, da se vrne med njegove podrejene toliko pogrešana pravost in vzorno, stanu primerno življenje. V drugi vrsti pa seveda preganjajo in kolikor se dá zatirajo tiste ljudi, katerim sicer ne morejo niti v ver-skem oziru očitati najmanjše krivice, ki pa imajo velikianski greh, da nočejo biti župnikovi hlapci in pokorni njegovim osebnim zapovedim. Dovolite, gospod urednik, da Vam pojasnim gorenje trditve s par iz-gledi, katerih pa imamo, ako želite, cele

koše na razpolago, in katerih vsacega tudi pred sodnijo dokažem. Nekega lepega dne so prihiteli moji otroci vsi preplašeni domov in so v eni sapi vprašali: „Oh, ata, jelite, da Vi ne pridete v pekel?“ Začuden sem vprašal, kako pridejo na to. „Gospod kaplan so rekli danes v šoli, da so vsi pogubljeni, in da imajo smrtni greh, ki berejo „Slov. Narod“ in da bo vse „ta hudi“ vzeli.“ Vedel bi rad, s katero pravico si upa naš kaplan Mežnarič tako predrzno in ostudno podkopavati ljubezen otrok do lastnih starišev? Ali Vam je to škof ukazal? Ali Bog? Ali Vas uči Kristova vera take ljubezni do bližnjega? A ni še bilo dosti! Ker se na zgoraj povedano nesramnost nisem oziral in berem „Slov. Narod“ še vedno in ga bodem, ker je naš najboljši in najkoristnejši list, lotili so se me na prižnici. Nedavno je bil pri podružni cerkvi Sv. Katarine shod, na kateri pridejo ljudje iz domače in sosednih far. Vsak pride lačen in žejen na naš hrib in je vesel, da dobi kaj za svoj želodec. Kot gostilničar sem torej, kakor vsako leto, priskrbel mesa, juhe i. dr. Sicer je bil petek, a po lastni skušnji iz prejšnjih let vem, da hoče vsak kaj mesnega jesti, in nikdo ne zahteva postne jedi, katere bi v taki množini tudi pri najboljši volji oskrbeti ne mogel. Razen kaplana Končana, ki je tukaj maševal, so torej ljudje z veseljem segali po govedini in juhi. G. Končan je na to odšel v Hrastnik, odtod pa popoldan na Ojstro, kjer je imel sestanek z dvema gospicama, ki tudi nista utegnili misliti na petek in sta v njegovi navzočnosti jeli klobase. Častiti Končan pa je, domov prišedši, pokazal svojo versko gorečnost s tem, da je zatožil pri župniku mene kot brezbožnega krčmarja, a o gospodičnih, ki sta pred očmi črnega kavalirja — pri meni je bil v posebni sobi — storili isti greh, ni črnil niti besedice, kajti prihodnjo nedeljo je župnik, prečastiti Erjavec, zdelaval samo mene na prižnici kot „brezbožnega krčmarja pri Sv. Katarini“, katerega bo „ta hudi“ vzeli itd. itd. in se še posebno zgražal nad tem, da so pri meni kmetje, celo kmetje! jeli meso. Vidi se torej jasno, da imajo ti „gaspudiv“ za gospodične in kmete različne cerkvene zapovedi. Kmetje pa se bodo prečastitim o priliki „bire“ sami zahvalili, kajti že zdaj govorijo, ker jim ti „pastirji“ še tega mesa ne privoščijo, ki je po pastirskem listu o shodih dovoljen, — da „bi se radi šeta petek postili, ko bi druge dneve tako pogosto bili kapunov siti, kakor duhovniki!“ Za danes dosti. V prihodnje Vam sporočim nekaj o tistem kmetu, ki je „crknil“.

F. S.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 7. junija.

— Osebnosti. Pri finančnem ravnateljstvu v Ljubljani so imenovani gg. višji finančni komisar dr. Rudolf Roschnik finančnim tajnikom in finančna komisarja Pavel Jerovec in Karol Pogacar za višja finančna komisarja.

— Štrajk v Vevčah traja še vedno in to vsled trmoglavosti tovarniškega vodstva, ki zahteva slej kakor prej, da se morajo delavci na milost in nemilost udati, da morajo pod prejšnjimi pogoji zopet na delo. To stališče je kruto in zasluži vso obsodbo, kajti očitno je, da gre tovarniškemu vodstvu za to, da izkoristi štrajk za svoj žep. Graško vodstvo tovarne je bilo namreč še pred štrajkom sklenilo, da zboljša delavcem in delavkam mezde, sedaj pa neče o tem ničesar več slišati, nego hoče, naj ljudje delajo zopet za staro mezdo. To je krivično, to je kruto, to je oderuško, in to je bil glavni vzrok, da smo v tej zadevi stopili na stran delavcev. To je tudi tista točka, pri kateri bi se bila morala začeti vsa akcija, za poravnavo mej tovarno in mej delavci. Vlada tega ni storila. To sicer ni pravično ali naravno, zakaj vlada stoji popolnoma na strani tovarne, dasi je prav vlada v veliki meri kriva štrajka, ker se še ni čisto nič zmenila za počenjanje tovarniškega vodstva z bolniško blagajno. Kako je delala klerikalna stranka, da doseže porazumljenje, nam ni znano. Polastila se je pač štrajka, pahnila vse druge stranke, ki so hotele pomoči njenim pristašem v Vevčah, od sebe, ali uspeha ni dosegla prav nobenega. Morda ga tudi ni ho-

tela doseči, nego tudi to pot le igrala ulogo dvoreznega noža. Značilno je, da se razen dr. Kreka noben poslanec klerikalne stranke ni zmenil za te pristaše svoje stranke. In vendar bi bil imel vsaj gosp. Vencajz dolžnost, da je to storil, saj je poslanec tega okraja. Toda gosp. Vencajz se še zmenil ni, dasi je mej štrajkujočimi delavci mnogo njegovih volilcev. In dr. Krek? Ta zastopnik V. kurije je pač priredil nekaj shod, a da bi bil sicer kaj storil, o tem ne ve nihče nič povedati. V Vevčah ga ni več. V tem, ko se n. pr. socialnodemokratiški poslanci v slučajih štrajka ne ganejo iz svojega okraja, nego se z vso vnamo bore za korist svojih volilcev, je dr. Krek pustil svoje volilce na cedilu in delal izlete. Ni čuda, da so delavci popolnoma obupali nad klerikalno ali krščansko socialno stranko, zlasti ko jih šentlenartski župnik s prižnice psuje s postopači in šnopsarji, in ko govori v istem smislu, dasi nekoliko bolj politično, tudi poljski župnik Kolar. Mož je sicer zadnjič v „Slovenca“ tajil, ali vzlic temu je vse to gola resnica, kar smo poročali. Vevški delavci, doslej vneti pristaši klerikalne stranke, so se prav vsled gonje župnika Kolarja in šentlenartskega župnika in vsled nebrčnosti dr. Kreka obrnili do socialno-demokratske stranke, naj zdaj ta poskusi doseči porazumljenje mej njimi in mej tovarno. Sinoči je bil pri Marjarončku v Vodmatu shod, in sklenilo se je, naj socialnodemokratična strokovna komisija v Gradcu še jedenkrat posreduje pri tovarniškem vodstvu. Želeti je, da bi pri tem posredovanju drugi poklicani faktor boljše storil svojo dolžnost, kakor doslej. Ta faktor je vlada. Po naši sodbi je dolžnost vlade, da v tej zadevi ne sluša samo glasu svojega, v neizmerni ljubezni za tovarno gorečega srca, nego da poskuša z uplivom tako na delavce kakor na tovarno pospešiti porazumljenje, da se štrajk neha. In tudi sodna oblast naj bi to pospešila. Stori to prav lahko s tem, da izpusti Bricelja iz preiskovalnega zaporu. To bi na delavce jako dobro uplivalo, s tem bi se sploh ves položaj znatno izboljšal, a zgodi se to lahke, ker ni prav nobene nevarnosti, da bi Bricelj pobegnil, in tudi prav nobene nevarnosti, da bi kaj slabega storil. Le s tem, če se nasprotja ublažujejo, se bo dosegla končna poravnava in se bo nehal štrajk, nikakor pa ne s tem, če vsi državni faktorji le ugibajo, kako bi delavce trje prijeli in huje pritisnili.

— Gostovanje gospe Polakove v Belemgradu. Kot triumfatorica se je vrnila gospa Polakova v Ljubljano, obsuta z venci, šopki, darili in najvišjimi priznanji. Štirikrat je morala nastopiti v beligradskem narodnem gledališču, dasi je bilo spočetka določeno, da bo igrala le v torek in četrtek. Vsled izrednega obiska in splošnega zahtevanja je igrala še v soboto in nedeljo. Beligradski listi ne vedo, kako bi laskavejše pohvalili veliko spretnost in lepo petje „gospe Irme“. Vsi listi so složni v sodbi, da se odlikuje gospa Polakova z velikim talentom, s posebno originalnostjo, s temperamentom, z velesimpatično zunanjostjo in lepim glasom. Prečitali smo celo vrsto listov, in vsi zatrjujejo, da je gospa Polakova s prvim naskokom zavzela vsa srca beligradskega meščanstva, ter da gledališče morda še nikdar ni bilo tako polno kakor v dneh, ko je bila na odru slovenska igralka. Kralj Milan je g. Polakovo odlikoval z navdušenim ploskanjem ter ji po svojem adjutantu sporočil svojo veliko zadovoljnost. Občinstvo ji je prirejalo nenavadno prisrčne ovacije, in gledališče je odmevalo od ploskanja in klicanja, kateremu ni hotelo biti ne konca ne kraja. Kot Deniza v „Mamzell“ Nitouche“ je slavila gospa Polakova resnične triumpfe, nič manje, da, celo večje pa kot Krista v „Ptičarju“. To ulogo je igrala v srbskem jeziku in sicer tako izborno, da je bilo občinstvo občarano. Kritiki trdijo, da se jim je zdelo, da gledajo pristno življenje, ne pa gledališke predstave. „Dnevni list“ piše: „Gospa Polakova ni le subreta, ona je še nekaj več. Ona je dobra igralka, ki ima velik talent. Njena igra ni šablonska, po vzorcu, nego se napreduje, a ni več daleč dan, ko doseže i dovršenost“. Na neke spletke proti gostu so odgovorili vsi listi z veliko rezkostjo in „šaljivčina“ je prinesel celo troje pesmij na gospo Polakovo oziroma na

peščico spletkarjev proti njej. Gospa Polakova pojde v kratkem iznova v Beligrad gostovat v „Lepi Heleni“ i dr. Nas uspeh gospe Polakove prav zelo vesel, saj je pokazala Srbom, da premoremo v Ljubljani tudi takih igralk, s katerimi smemo pred tuji svet!

— **Bakljado in serenado** je sinoči priredila tukajšnja garnizija divizionarju Fm. pl. Höchsmannu povodom današnje poroke njegove hčeri.

— **Poročila** se je danes v Trstu gosposodična Marija Šorlijeva, netjakinja gosp. poštnega ravnatelja ljubljanskega z gosp. Zdenkom Vrbko.

— **Jour-fixe slovenskega umetniškega društva.** Tudi sinoči se je zbralo dokaj članov in članic umetniškega društva v „Narodnem domu“. Predaval je o Tolstem (drugič) gospod Rudolf Šega.

— **Kolesarskega društva „Ilirije“** cestna dirka in vrtna veselica preložili sta se na nedoločen čas.

— **Mistifikacija.** Včeraj sta prišla v naše uredništvo dva moža in sta nam prinesla daljši dopis, naperjen proti župniku v Preserju, g. drju Čekalu. Porabili smo le manjši del tistega dopisa, a kakor nas je danes informiral g. nadučitelj Likozar, smo bili mistificirani in se je g. župniku zgodila krivica. G. župnik ni pobiral bere za kapelana, niti kron za misijon. To s tem resnici na ljubo radi konstatujemo.

— **Občinske volitve v Šentilju v Slovenskih gorah.** Piše se nam iz Šentilja: Dne 31. m. m. so bile volitve za občinski zastop Šentiljski. To vam je bil kritičen dan. Naši Nemci in posilince so si strastno prizadevali, da si priborijo zopet nadvlado nad tukajšnjimi Slovenci, in dasi je Slovencev dve tretjini prebivalstva so res zmagali Nemci. Že 14 dni pred volitvijo je „Slov. Gospodar“ takorekoč naprej slavil zmago Slovencev. A bridko se je varal. Predgovor pravi: „Ne prodajaj kože, dokler še medveda nimaš“. To so tudi občutili naši klerikalni agitatorji. Žalostno, če se na dan volitve ne vedo, kdo ima pravico voliti. V odločilni uri reklamacije delati, je prepozno! In to so ravno tisti delali, ki so se poprej najbolj ustili. Kaj jim je pomagal politični shod dne 27. maja, kaj jim je pomagal dolgotrajni govor o pomenu „dobrih“ časnikov —? Zdaj spoznavamo, da, dokler bodo naše kmete vodili klerikalni voditelji, ne bodo zmagali nikoli, ker je že mnogo volilcev, ki nimajo do njih nikakega zaupanja več. Pa tolaži me nada, da se bližamo boljši bodočnosti. Resnične so pač besede, katere pravijo: „Narod, ki se je odpovedal svobodi duha, je izgubljen, in ni ga škoda, če pogine“. Kdo je kriv? Rad bi rekel nekaj, a moram molčati celokupni slovenski stvari na ljubav. Toliko v svarilo. Šentiljski liberalci.

— **Umrli** je dne 6. junija v Črnomlju g. Janez Stariha, bivši lastnik malina na Kolpi v Prihavi. V Črnomlju se je naselil šele pred kratkim. Svoj čas se je mnogo trudil, da se je zgradil most preko Kolpe pri Vinici. Pokojnik, ki je bil na glasu bogataša, je zapustil le kakih 16000 gld. Imel je zlati križec za zasluge, po svojem političnem mišljenju pa je bil trd Madjaron.

— **Povožena** je bila v Zagorju ob Savi 4 in pol letna hčerka železniškega čuvaja Mernika. Otrok je na mestu umrl.

— **Tatvina.** Jožefu Krašovcu na Dunajski cesti št. 44 je bila ukradena srebrna ura s srebrno verižico. Na pokrovu ure sta bili z nožem vrezani črki J. K.

— **Razpisana služba.** Mesto poštnega odpravnika na c. kr. poštnem uradu na Viču (III. razred 2 stopnja) okrajno glavarstvo Ljubljana proti pogodbi in kavciji 400 K, letna plača 300 K, uradni pavšal 80 K in letni pavšal 931 K za vzdržavo selskega listonoše, koji opravlja službo vsaki dan razun nedelje v krajih: Brezovica, Podlukovica, Dragomer, Plešivica, Notranje Gorice, Vnanje Gorice ter za krajevno dostavljanje poštinih pošiljatev. Prošnje v teku treh tednov na pošto in brzojavno vodstvo v Trstu.

— **Najnovejšo delo grofa Tolstega.** Še ni roman „Vstajenje“ nehal zanimati prvih svetovnih listov, ko je spisal Tolstoj zopet novo delo, ki se nazivlja „Moderno suženjstvo“. V tem delu obdeluje Tolstoj žalostno usodo železničarskih delavcev na Ruskem. Ponudil je svoj rokopis „Severnemu Kurjeru“, ki je najliberalnejši ruski dnevnik, a urednik, knez Barjatinski, se ga

ne upa priobčiti radi cenzure. Tolstoj izda zategadelj svoj spis v inozemstvu.

* **Strele** je udarila dne 2. t. m. v Badnu v električni motorni voz, katerega je užgala. Na vozu je bilo vse polno gostov, a nobeden ni bil zadet. Ko je sprevodnik zapazil dim, zaukazal je pasažirjem, naj izstopijo. Potem so ogenj pogasili.

* **Boj z biki v Franciji.** Pri zadnjem v Doueu pri Parizu se vršečem boju s biki so se matadorji pri umoru bika vedli tako nerodno, da so povzročili občno nezadovoljnost mej občinstvom. Neki Šved, Aquels, je dal svoji nezadovoljnosti duška s tem, da je ustrelil trikrat na matadorje, katerih dva sta bila lahko ranjena.

* **Oče in sin.** V Castelu — Petrini na Italijanskem se je dogodila te dni rodbinska tragedija. Tam živi grof Traccala del Beccalini, ki je zapravlil velik del svojega imetka v Monte Carlu. To je izvedel njegov najstarejši sin, ki je jako varčen in štedljiv mož ter je očeta radi njegove potratnosti že večkrat grajal. Te dni pa sta se oče in sin sprla do grdega. Končno sta se celo stepla. Oče je hotel sina zabosti, a sin se je branil z revolverjem ter zadel očeta v trebuh. Sin je bil v desno roko zaboden, in tudi kamorni sluga, ki je hotel besna pretepača razločiti, je bil ranjen.

* **Konec finskih znamk.** Ministrstvo zunanjih zadev za Rusko je izdalo naredbo, da se od 14. septembra finske znamke na pismih, katera so namenjena v inozemstvo, zamenj z ruskimi. V tuzemstvu smejo se uporabljati finske znamke le do 14. januarja 1901.

* **Kuga.** Kakor poročajo iz Sidneya, leži ondi 264 oseb bolnih na kugi, 94 jih je že umrlo.

— **Smrti rešil** je mestni policijski stražnik Franc Pohleven Uršo Černe, bivšo delavko v tobačni tovarni. Černe je bila šla 5. t. m. zjutraj obiskat svojo sestričino. Domu grede je obnemogla, ker ima desno nogo bolno in se je z velikim trudom privlekla do jednega kozolca, kjer jo je včeraj zvečer našel stražnik, ki je po ljubljanskem polju patroliral. Černe ni mogla vsled boleznin in slabosti več vstati in so jo morali z vozom pripeljati na njeno stanovanje v Zalokarjevih ulicah št. 6. Da bi je ne bil našel stražnik ali kdo drugi, morala bi bila lakote umreti, ker si ni mogla pomagati naprej.

— **S tira skočil** je danes dopoldne na Barji blizu zgradbe novega mostu čez Ljubljano tovorni vlak. Ker je tamkaj samo eden tir, ni mogel brzovlak voziti naprej, dokler se ni odstranil tovorni vlak.

— **Velik zločin** je izvršil v Malborgetu neki topničar, katerega so včeraj zvečer trije vojaki pripeljali vklenjenega v Ljubljano. Posilil je neki 62 let staro žensko in jo potem umoril, pa tudi truplo mrtve žene je še oskrnil.

— **Omedlela** je danes dopoldne v Wolfvih ulicah Marija Stefandl, soproga železniškega uradnika na Vrhniki. Spravili so jo v vežo „pri belem volku“ in jo močili z mrzlo vodo, da je spet k sebi prišla.

— **Tatvina.** Jožefu Krašovcu na Dunajski cesti št. 44 je bila ukradena srebrna ura s srebrno verižico. Na pokrovu ure sta bili z nožem vrezani črki J. K.

— **Razpisana služba.** Mesto poštnega odpravnika na c. kr. poštnem uradu na Viču (III. razred 2 stopnja) okrajno glavarstvo Ljubljana proti pogodbi in kavciji 400 K, letna plača 300 K, uradni pavšal 80 K in letni pavšal 931 K za vzdržavo selskega listonoše, koji opravlja službo vsaki dan razun nedelje v krajih: Brezovica, Podlukovica, Dragomer, Plešivica, Notranje Gorice, Vnanje Gorice ter za krajevno dostavljanje poštinih pošiljatev. Prošnje v teku treh tednov na pošto in brzojavno vodstvo v Trstu.

* **Najnovejšo delo grofa Tolstega.** Še ni roman „Vstajenje“ nehal zanimati prvih svetovnih listov, ko je spisal Tolstoj zopet novo delo, ki se nazivlja „Moderno suženjstvo“. V tem delu obdeluje Tolstoj žalostno usodo železničarskih delavcev na Ruskem. Ponudil je svoj rokopis „Severnemu Kurjeru“, ki je najliberalnejši ruski dnevnik, a urednik, knez Barjatinski, se ga

ne upa priobčiti radi cenzure. Tolstoj izda zategadelj svoj spis v inozemstvu.

* **Strele** je udarila dne 2. t. m. v Badnu v električni motorni voz, katerega je užgala. Na vozu je bilo vse polno gostov, a nobeden ni bil zadet. Ko je sprevodnik zapazil dim, zaukazal je pasažirjem, naj izstopijo. Potem so ogenj pogasili.

* **Boj z biki v Franciji.** Pri zadnjem v Doueu pri Parizu se vršečem boju s biki so se matadorji pri umoru bika vedli tako nerodno, da so povzročili občno nezadovoljnost mej občinstvom. Neki Šved, Aquels, je dal svoji nezadovoljnosti duška s tem, da je ustrelil trikrat na matadorje, katerih dva sta bila lahko ranjena.

* **Oče in sin.** V Castelu — Petrini na Italijanskem se je dogodila te dni rodbinska tragedija. Tam živi grof Traccala del Beccalini, ki je zapravlil velik del svojega imetka v Monte Carlu. To je izvedel njegov najstarejši sin, ki je jako varčen in štedljiv mož ter je očeta radi njegove potratnosti že večkrat grajal. Te dni pa sta se oče in sin sprla do grdega. Končno sta se celo stepla. Oče je hotel sina zabosti, a sin se je branil z revolverjem ter zadel očeta v trebuh. Sin je bil v desno roko zaboden, in tudi kamorni sluga, ki je hotel besna pretepača razločiti, je bil ranjen.

* **Konec finskih znamk.** Ministrstvo zunanjih zadev za Rusko je izdalo naredbo, da se od 14. septembra finske znamke na pismih, katera so namenjena v inozemstvo, zamenj z ruskimi. V tuzemstvu smejo se uporabljati finske znamke le do 14. januarja 1901.

* **Kuga.** Kakor poročajo iz Sidneya, leži ondi 264 oseb bolnih na kugi, 94 jih je že umrlo.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 7. junija. V današnji seji poslanske zbornice se čitajo doslej samo interpelacije, katerih je bilo podanih brez števila.

Dunaj 7. junija. Današnja seja izvrševalnega odbora desnice je bila velezanimiva. Na sejo, ki je trajala dve uri, so prišli tudi zastopniki češkega kluba in ministrski predsednik Körber. Uspeh te seje je, da za sedaj in na zunaj preneha desnica eksistirati, da pa jej formalno še ni konec. O razpravah se poroča, da sta se Povše in Dipauli z vso odločnostjo zavzela za Čehe. Kaizl in Stransky sta povdarjala, da polagajo Čehi največjo važnost na ohranitev desnice, ali da na noben način ne morejo odnehati od obstrukcije. Kathrein je rekel, da po njegovi sodbi desnice sploh več ni in da so tega krivi samo Čehi. Nemški klerikalci kot nemška in konservativna stranka nikakor ne morejo več hoditi z obstrukcionisti, tem manj, ker ne morejo privoliti v razveljavljenje Kindingerjevega ukaza. Ministrski predsednik Körber se je izrekel proti vsaki uredbi jezikovnega vprašanja, v katero niso privolili Nemci, češ, da vlada ne sme kapitulirati pred obstrukcijo, ker bi to oškodovalo državno avtoriteto. Povedalo se mu je, da je on sam kapituliral pred nemško obstrukcijo, ko je podpisal preklic jezikovnih naredb in vprašalo se ga je, zakaj tedaj ni Nemcem zapel pesmi o državni avtoriteti, ko je izdal rečeni preklic. Schwarzenberg in Pallffy sta zastopala stališče, da ima vlada dolžnost omogočiti Čehom, da opuste obstrukcijo. Dzieduszycki je izjavil, da Poljaki ne morejo podpirati obstrukcije. Jaworski je predlagal, naj se ustanovi „Tagesordnungsmajorität“, kakor jo želi vlada, kar pa je bilo z vsemi glasi proti poljskim odklonjeno. Naposled je hotel Jaworski proglasiti, da desnica več ne eksistira, ali temu se je večina odločno uprla, češ, da nima nikake pravice izdajati parte-liste, in da pristoji jedino le posameznim klubom izjaviti, če pripadajo še desnici ali ne.

Dunaj 7. junija. „Slovanska krščansko-narodna zveza“ ima danes zvečer zopet sejo, v kateri se bo nadaljevala razprava o političnem položaju. Včerajšnje poročilo je v toliko popolniti,

da v klubu ni nihče mislil, niti predlagal boja proti češki obstrukciji, nego da je meril dotični predlog le na to, da bi Čehi obstrukcijo opustili.

Dunaj 7. junija. Ebenhoch je bil danes sprejet v avdijenci pri cesarju. Cesar mu je mej drugim rekel: „Če bi v državnem zboru le tako dobro bilo, kakor je v deželnih zborih“, ter dodal, da se Čehom neče storiti nobena krivica.

Dunaj 7. junija. Obe glasili nemških klerikalcev „Vaterland“ in „Reichswehr“ prijavljata jednako glaseč se komuniké, ki pravi, da desnica formalno še obstoji.

Dunaj 7. junija. Glede včerajšnjega burnega razgovora mej Jaworskim in Stranskym se še poroča, da je Stransky obžaloval, da Poljaki niso podpirali čeških zahtev, na kar je dejal Jaworski: Poljski klub ne stori prav ničesar več za Čehe. Ko je Stransky rekel, da upa, da se Čehi in Poljaki v boljših razmerah zopet najdejo, je rekel Jaworski: Ne! To se ne zgodi. Mej nami je prt prerezan.

Praga 7. junija. „Narodni Listy“ pravijo, da so vse stranke desnice ogorčene, ker si je Jaworski dovolil v imenu cele desnice stavljati Funkeju konkretne predloge, dasi ni imel v to nikacega pooblastila.

Narodno gospodarstvo.

Trgovska in obrtniška zbornica.

(Dalje.)

IX. Zbornični tajnik poroča o vprašanju, če se naj parna žaga v Radohi dr. R. G. v Rupertschofu smatra za gozdarski postranski obrt ali za samostojni obrtni obrat, in se mora tedaj naznaniti obrtni oblasti. Na žagi dela čez 20 delavcev, se sežaga na leto do 2400 m³ lesa, ki se dobiva iz lastnih gozdov in iz katerega se izdelujejo tavoleti, leseni zabočki, furnirji in drugo blago, in izvažajo v Trst, Reko, na Laško in drugam. Odsek je mnenja, da tu ni opraviti z gozdarskim postranskim obrtom, na katerega bi bilo po čl. V. a) c. pat. z dne 20. decembra 1859, dež. zak. št. 227 navesti obrtni red, ta člen govori o poljedelski in gozdarski produkciji in njenih postranskih obrtih, v kolikor se pečajo s predelovanjem lastnih izdelkov. Brezdvomno velja to zakonito določilo za predelovanje lastnih zemeljskih pridelkov v ta namen, da se na ta način podpira izkoriščevanje zemeljskih produktov, toda ne sme se pa teh produktov tako predelati, da izdelki popolnoma izgube značaj surovin. Pri določevanju, če je tako delo poljedelski ozir. gozdarski postranski obrt — ali ne, se mora gotovo tudi na to ozirati, če je to delo povsod v navadi, in če se ga le v ta namen poljedelci poslužujejo, da njihova posestva več donšajo. Dalje ne sme to opravilo biti glavno opravilo, kajti kot tako bi ne podpiralo poljedelstva oziroma gozdarstva, pač pa obratno: poljedelstvo oziroma gozdarstvo bi to opravilo, ta obrt podpiralo z dobavo produktov, ki naj se predelajo.

Sicer pa že beseda „postranski“ obrt označuje to opravilo kot postransko.

(Dalje prih.)

Poslano.*)

Kurat Koblar, kandidat za „oberjezuita“.

Od 23. majnika pa do zadnje sobote je preteklo precej dni, katere je kurat Koblar vporabil v razmišljanje, kako bi se izvil iz svojih rok. To pa je težko! Ali „prosluli“ Koblar naš je mož, ki hoče zmagati največje težkoče. Na kak način, o tem seveda ni treba razbijati glave. Laže in laže. Svoje naivne „krščansko socialne bravce“ vleče za nos tako mojstrsko, da se mu srce smeje. Jaz sem mu jasno dokazal, kako je z njegovim „sestavkom“ „Zemeljski potresi na Slovenskem“, on pa bi seveda rad vse skupaj obrnil na glavo v podlistku zadnje „Slovenske Smetiščnice“. Smetiščnica bo od zdaj za naprej naslov „Dihurju“. Jaz ostanem pri svojih trditvah; s Koblarjem se pa prepiral več ne bodem, niti ne z „Gorico“, katera mu je odprla svoje predale, da razširja svoje podle laži tudi po nji. Ostanem pa tudi pri mnenju, da zna kurat Koblar prav nesramno lagati. S tem končam.

V Gorici, dne 4 junija 1900.

Just Verus.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Pri Ervinu Burdyk-u, lekarju v škoči
Leki se dobiva (321-34)

ustna voda
s novim antiseptikom

katero je sestavil zobozdravnik dr. Rade Friam, katera ohrani zobe smiraj zdrave in bele, ter samori vsako gnjilobo.

Steklenica, zadoščajoča za eno leto, stane 2 kroni, po pošti 2-05 kroni.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 6. junija: Marija Lavrič, posestnikova hči, 8 dni, Illova, št. 23, valed čeljustnega krča. — Magdalena Vidmar, zasebnica, 50 let, Florijanske ulice št. 16, jetika.

V hiralnici:

Dne 5. junija: Valentin Kozjak, kovač, 38 let, prisad.

V deželni bolnici:

Dne 3. junija: Elizabeta Nagode, dninarica, 68 let, ostarelost. — Terezija Baloh, kajzarjeva hči, 22 let, jetika.

Dne 4. junija: Marija Mak. posestnica, 61 let, vnetje sopil.

Meteorologično poročilo.
Višina nad morjem 206-2 m. Srednji snežni tlak 736-0 mm.

Junij	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Temper- tura v °C	Vetrovi	Nebo	Pada- vina v 24 urah
6.	8. zvečer	729.6	17.2	sl. sever	del. jasno	—
7.	7. jutraj	729.7	15.8	sl. sever	jasno	—
8.	2. popol.	729.4	24.6	sl. jvzhod	jasno	33 mm.

Srednja včerajšnja temperatura 18.0°, nor-
male: 16.7°.

Dunajska borza
dne 6. junija 1900.

Skupni državni dolg v notah	98.20
Skupni državni dolg v srebru	98.10
Avstrijska zlata renta	116.8
Avstrijska kronska renta 4%	97.50
Ogrska zlata renta 4%	116.15
Ogrska kronska renta 4%	91.55
Avstro-ogrski bančni delnice	1772.2
Kreditne delnice	715.25
London vista	242.05
Švabski drž. bankovci za 100 mark	118.32 1/2
80 mark	23.69
80 frankov	19.27
Italijanski bankovci	90.65
C. kr. cekini	11.33

Alojz in Marija Hlavček
naznanjata vsem sorodnikom, prijateljem
in znancem tužno vest, da je preminul
njiju iskreno ljubljeni otrok

Jaroslav

ki je dne 6. junija ob 11. uri po noči,
po kratkem trpljenju, v nežni starosti
3 let zaspal. (1123)

Dragi rajnik se boče dne 8. junija
popoldne ob 5. uri iz mrtvaške kapele
pri Sv. Krištofu prenesel v lastni grob.

V Ljubljani, dne 7. junija 1900.

Zahvala.

Za blagodejno sočutje mej boleznijo
in ob smrti naše ljube hčerke, gospe

Amalije Schessek
roj. Černe

ter za mnogobrojno spremstvo drage
ranjke k večnemu počitku izrekamo
tem potom vsem sorodnikom, prijateljem
in znancem svojo srčno zahvalo. Sosebno
pa se zahvaljujemo darovateljem, posebej
gospem soprogam tiskarjev Bambergove
tiskarne, za prelepe vence, ter vsem gg.
pevcem za tolažilno, v srce segajoče
petje. Iskrena hvala vsem!

V Ljubljani, dne 7. junija 1900.

(1125) **Žalnoči ostali.**

Dve kočiji
(ena Landauer, druga na pol pokrita) ima
na prodaj po jako ugodni ceni

Franc Rumpret, posestnik v Krškem.

Tudi prodaja 1/2 leta starega (1122)
lovskega psa.

KÔPEL

Preizkušeno
zdravilišče
za bolezni žolčeca,
najzgodnejših ledvičnih,
srčastih in drugih
(diabetes),
žolčnih kamene,
katarhe poptanca
in na krhlujo ito.

Prospekt se dobe pri ravnatelju
Jožne Želznice postaja: Polčane (Pölschach) žolčne kamene,
KRASNO PREBILIŠČE katarhe poptanca
ZA PO LETI.

Izvod iz voznega reda
veljaven od dne 1. junija 1900. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiš. Ob 12. uri 5 m. po noči obojni vlak v Trbiš, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selsthal v Ansees, Isal, Solnograd, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Inomost; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 17 m. s jutraj obojni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selsthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vire, Heb, Francove vire, Karlove vire, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m. dopoldne obojni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selsthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m. popoldne obojni vlak v Trbiš, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selsthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Geneve, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vire, Heb, Francove vire, Karlove vire, Lipsko, Dunaj via Amstetten. Ob 7. uri 9 min. zvečer obojni vlak v Jesenice. Vrh tega ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 41 min. popoldne v Podnart-Kropo. — **Proga v Novomestu in v Kočevju.** Obojni vlaki: Ob 6. uri 54 m. s jutraj, ob 1. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiša.** Ob 5. uri 15 m. s jutraj obojni vlak s Dunaja via Amstetten, iz Inomosta, Solnograda, Lince, Steyra, Isala, Anseesa, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri 45 min. s jutraj obojni vlak iz Jesenic. — Ob 11. uri 16 m. dopoldne obojni vlak s Dunaja via Amstetten, iz Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plazja, Budejovic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m. popoldne obojni vlak s Dunaja, iz Ljubna, Selsthal, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m. zvečer obojni vlak s Dunaja, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plazja, Budejovic, Lince, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. Vrh tega ob nedeljah in praznikih ob 8 uri 20 min. zvečer iz Podnarta-Kropo. — **Proga iz Novoga mesta in Kočevja.** Obojni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. s jutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Od-hod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik.** Ob 7. uri 28 m. s jutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10 uri 25 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Lju-bljano drž. kol. iz Kamnika.** Ob 6. uri 49 m. s jutraj, ob 11. uri 6 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9. uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob ne-deljah in praznikih. (4)

Največji izbor

Najnižje cene

L. Mikusch
tovarna držalnikov
Ljubljana, Mestni trg 15.

Precbleke. Popravila.

(745-9)

G. Zl. Firm. 143. Ges. I. 12/6.

Bekanntmachung.

Vom k. k. Landes- als Handelsgerichte in Laibach wurde bei der im Register für Gesell-schaftsfirmen eingetragenen Firma

„k. k. priv. Baumwollspinnerei und Weberei zu Laibach“

die Eintragung der Thatsache, dass zufolge Beschlusses der Generalversammlung vom 14. April 1894 die bisherigen Statuten in den §§. 2 und 21 mit staatlicher Genehmigung abgeändert wurden — vollzogen. (1124)

K. k. Landes- als Handelsgericht Laibach
Abth. III., am 31. Mai 1900.

(Razglas. Pri c. kr. dež. kot trg. sodišču v Ljubljani se je pri firmi „k. k. priv. Baumwoll-spinnerei und Weberei zu Laibach“ (c. kr. priv. predilnica in tkalnica za pavolo v Ljubljani), vpi-sani v registru za družbene firme, vpisalo dejstvo, da so se po sklepu glavnega zbora z dne 14. aprila 1894 dosedanja pravila v §§. 2 in 21 z državnim odobrenjem preuredila. — C. kr. dež. kot trg. so-dišče v Ljubljani, odd. III., dne 31. maja 1900.)

Goji polt!

Ta zapoved zdravstvenega pouka se izvršuje racionalno ter s čudovitim uspehom, ako se rabi pri umivanju najboljši, najnežnejši ter tolsče najbogateje milo, in sicer slovito Doeringovo milo s sovo. Vsakdo naj se umiva s Doeringovim milom, če hoče, da mu ostane koža lepa ter voljna. Doeringovo milo s sovo naj rabijo vsi tisti, ki imajo suho in občutljivo polt. Brez izjeme naj vse matere umivajo svoje otroke ter rejence s Doeringovim milom. Polt ostane lepa, nežna in sveža. Dobiva se Doeringovo milo s sovo povsod, komad po 30 kr.

V Ljubljani prodajata: Anton Krisper in Vaso Petričič. — Generalna zaloga: A. Metsch & Co., Dunaj.

Vozni red železnice Ljubljana-(Brezovica)-Vrhnika. Ljubljana-Vrhnika.

Postaje	zjutraj	popoldne	zvečer
Ljubljana	7 15	1 55	8 10
Brezovica	7 22	2 12	8 27
Log (postajališče)	7 47	2 27	8 42
Drenov-Grič	7 59	2 39	8 54
Vrhnika	8 09	2 49	9 04

Postaje	zjutraj	dopoldne	zvečer
Vrhnika	5 40	11 35	6 35
Drenov-Grič	5 51	11 46	6 47
Log (postajališče)	6 03	11 59	6 59
Brezovica	6 18	12 13	7 14
Ljubljana	6 34	12 29	7 30

Trgovski pomočnik

vešč. manufakturne in specerijske stroke,
želi s 1. julijem t. l. spremeniti službo.
Najraje bi šel na deželo. — Ponudbe pod
„Spremena“ na upravnistvo „Slov. Nar.“
(1119-1)

**Resna
ženitna ponudba!**

Vdovec, brez vseh zadržkov, posest-nik, krčmar in vinski trgovec v prijaz-nem kraju blizu postaje na **Notranj-skem**, ki ima lepo premoženje v vred-nosti do 120.000 kron, z dobrimi dohodki, želi tem modernim potom dobiti pridno soderžnico, gospico ali vdovo brez otrok, z imetjem okoli 2000 kron. Želi se tudi, da je obeh deželnih jezikov zmožna ter vešča v gospodinjstvu in pri kuhi.

Ponudbe s sliko pod „6000“ uprav-nistvu „Slov. Naroda“.

Za tajnost se jamči. Slike se tajno vrnejo. (1091-3)

Vsa luksus-piva izpodrine
najbolje renomirano

dvojno vležano in granatno pivo
iz delniške pivovarne v Budjericah

ki je na strokovni razstavi v Stuttgartu l. 1897 dobilo **jedino prvo častno darilo z izrecnim pristavkom „za izborna pivo“**. Jako pohvalna priznanja tukajšnjih in vnanih p. n. odjemalcev so mnogo-številno na blagohoten vpogled na razpolago.

Oddaja se v sodih in v zabojih po 25 steklenic à 1/2 litra po konkurenčnih cenah.

Dalje (589-19)

glavno zastopstvo
I. najbolje renomiranega kranjskega valjičnega mlina
Vinko Majdiča v Kranju.
Anton Ditrich v Ljubljani
Telefon št. 109. Marije Terezije cesta št. 2. Telefon št. 109.

Meblovani sobi

in sicer ena večja z razgledom na Vodnikov trg in ena manjša z razgledom v Študentov-ske ulice, obe s posebnim vhodom, se oddasta **takoj vsaka posebej**. — Več se izve v **Študentovskih ulicah št. 2, II. nad-stropje.** (1018-3)

**Elegantno
stanovanje**

obstoječe iz 5 lepih velikih sob in z vsemi pripadajočimi prostori na Rimski cesti št. 10 v I. nadstropji se odda z mese-cem avgustom.

Ogleda se lahko vsak dan od 10. do 12. ure dopoldne. (1051-7)

V kavarni „Valvazor“
se dobiva vsak dan sveži
sladoled in ledna kava.

Istotam se oddajo nastopni časopisi:
„Tagespost“, „Slovenec“, „Agramer Tagblatt“, „Megendorfer“, „Fliegende Blätter“, „Interessantes Blatt“, „Dom in Svet“, „Nada“, „Lustige Blätter“, „Simpli-cissimus“, „Floh“, „Pschütt“, „Cari-caturen“. (1120-1)

Urarski obrt
se takoj prodaja
v Ljubljani, Prešernove ulice št. 4.
Ob enem se istotam prodajajo
ure in zlatnina
po jako nizki ceni. (1121-1)

Preselitev tesarskega obrta.

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem preselil svojo obrt iz Novih ulic
na Dunajsko cesto št. 32.

Priporočam se v nadaljnjo naklonjenost ter zagotavljam povsem zadovoljivo strokovnjaško delo.

Z velespoštovanjem
Ivan Zakotnik
imejitelj parnih žag, mestni tesarski mojster, zapriseženi izvedenec c. kr. deželnega sodišča
v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 32.

(1114-2)